

הכירו את יוחאי, איש ההייטק שעשה אקזיט מפתיע

שלמה ריזל

כשיוחאי מקבילי מדבר על "האקזיט" שעשה לפני 12 שנה, הוא קורן מאושר ומתקש שעשה את העסקה המשתלמת ביותר. אבל כשהוא מפרט במה מדובר, אני מוצא את עצמי מופתע. הוא בטוח בעסקת חייו ומצהיר "זה אקזיט חברתי שנועד לטובת עם ישראל".

"האקזיט החברתי שלו" הוא לא מה שחשבתם. מדובר ביציאה שעשה מעולם ההייטק לטובת פרויקט שגוזל מזמנו שעות רבות מדי יום, כבר במשך 12 שנה.

למרות שלל התוארים והתעודות, למרות כישוריו והצלחותיו בעסקי התוכנה שהיו אז עוד בראשית דרכם, הוא החליט להגשים חלום אחר לגמרי.

הוא עדיין עובד מספר שעות ביום בהייטק, אבל רק לצרכי פרנסה. בשעות אחר הצהריים הוא נוטש את המשרד לטובת העבודה העיקרית שלו – מפעל משנה תורה. אם תשאלו אותו, היום שלו מתחיל רק בשעות הצהריים.

הכול התחיל בגיל 15

הכות התחיל כשיוחאי היה בן 15, תלמיד ישיבה צעיר.

"יצא לי לקרוא לראשונה את ההקדמה לספר משנה תורה של הרמב"ם.

"הדברים הדהימו אותי. הבנתי שהרמב"ם ייסד קו חדש בעבודת הבורא של יהודי. חוץ מהעובדה שהוא מקיף בספר את כל התורה כולה, הרמב"ם מלמד איך יהודי צריך לחיות חיי אמונה בצורה הטובה והמעשית ביותר, שלא מתנגשת עם החיים שלנו". הוא מדגיש שהדברים האלה באים כמובן לידי ביטוי גם בספרים נוספים ביהדות, אבל לדעתו אצל הרמב"ם זה מוחשי הרבה יותר.

"אסביר לך למה הרמב"ם דיבר לליבי מעוד שתי זוויות. השולחן ערוך, למשל, מסביר יותר איך לעשות כל דבר אבל הרמב"ם מסביר למה לעשות. הבדל נוסף הוא שהשולחן ערוך נפתח בכך שיהודי צריך לקום בבוקר לעבודת השם, כמו אריה שמתגבר. הרמב"ם לעומת זאת מסביר קודם כל ש"יסוד היסודות לידע שיש שם מצוי ראשון" כלומר הוא לא דורש מאיתנו לכוף את עצמנו למרות הקושי, אלא 'תוקף' מכיוון אחר לגמרי. הוא אומר לנו: מספיק שתדעו ותפנימו שהקדוש ברוך הוא ברא את העולם ונמצא בעולם ומחיה אותו כל רגע, כדי שתקומו בזמן, תתנהגו כמו שצריך ושהיום שלכם יראה כמו שצריך להיות. וכל זה לא בכוח אלא כדבר מובן מאליו".

כפי שיוחאי מצייין, אכן הרמב"ם הוא ספר ההלכות היחיד שעוסק גם בהלכות שלא רלבנטיות לדורנו, כמו הלכות בית המקדש. זו אחת הסיבות לכך שהרבי מליובאוויטש ביקש לקבוע לימוד יומי דווקא מתוך הרמב"ם כי באמצעות הלימוד ניתן למעשה להקיף את כל התורה כולה. "הרי כל התורה חשובה ואנחנו צריכים להעמיק בה ולדעת את כולה ללא יוצא מהכלל, ולא רק את החלק שנוגע לביצוע פרקטי".

בשיעורי הרב קאפח

יוחאי החליט להכיר יותר לעומק את משנת הרמב"ם והצטרף לשיעורים שהעביר הרב יוסף קאפח זצ"ל, מגדולי הפוסקים של העדה התימנית בדור הקודם ומי שהיה ידוע כפרשן ומהדיר ספרי הרמב"ם.

הוא המשיך להשתתף בשיעורים במשך השנים הבאות. גם כשהוא שירת בצה"ל בחטיבת גבעתי, הוא ניצל את החופשות כדי להשתתף בשיעורי הרמב"ם.

"העובדה שבאותם ימים הרבי תיקן את תקנת הרמב"ם ללימוד ה"משנה תורה" מדי יום, עודדה אותי ונתנה לי סימן שאני בכיוון הנכון" הוא אומר.

ואז, בגיל 33, הוא החליט לעשות משהו עם כל הידע שהוא צבר.

מהדורת רמב"ם בכרך אחד

עולם ההייטק היה אז בראשיתו, ובפני יוחאי עמדו הזדמנויות של ממש שיכלו להפיק לו רווחים משמעותיים. אך הוא קיבל את ההחלטה לראות בהייטק בתור אמצעי להביא פת לחם הביתה ולא יותר מכך.

כך נולד מפעל משנה תורה.

הפרוייקט הראשון במסגרת המפעל הייתה הוצאת 14 ספרי המשנה תורה בכרך אחד.

"זה היה פרוייקט גרנדיוזי בכמה מובנים" הוא מסביר. "הטקסט של הספר עבר עבודה מפרכת של השוואת כל הגירסאות בדברי הרמב"ם כדי למצוא את הנוסח המדוייק ביותר. מדובר על לא פחות מעשרת אלפי הבדלים! השקעתי בכך אלפי שעות של מחקר, והתבססתי על גרסתו של הרב קאפח שהתבסס על כתבי יד עתיקים המיוחסים לרמב"ם שעברו בקהילה התימנית מדור לדור."

כשאני שואל מה הסיבה למספר הגבוה כל כך של ההבדלים, מסביר יוחאי שבין כתבי היד המיוחסים לרמב"ם כמעט ואין שינויים (ובמה שיש, הוא הסתמך על הגרסא התימנית) אבל רובם המוחלט של השינויים נמצאים דווקא בספרים שהודפסו, ויש לכך שלש סיבות. הראשונה – העתקות לא נכונות של מדפיסים שונים. בתי הדפוס רצו רק

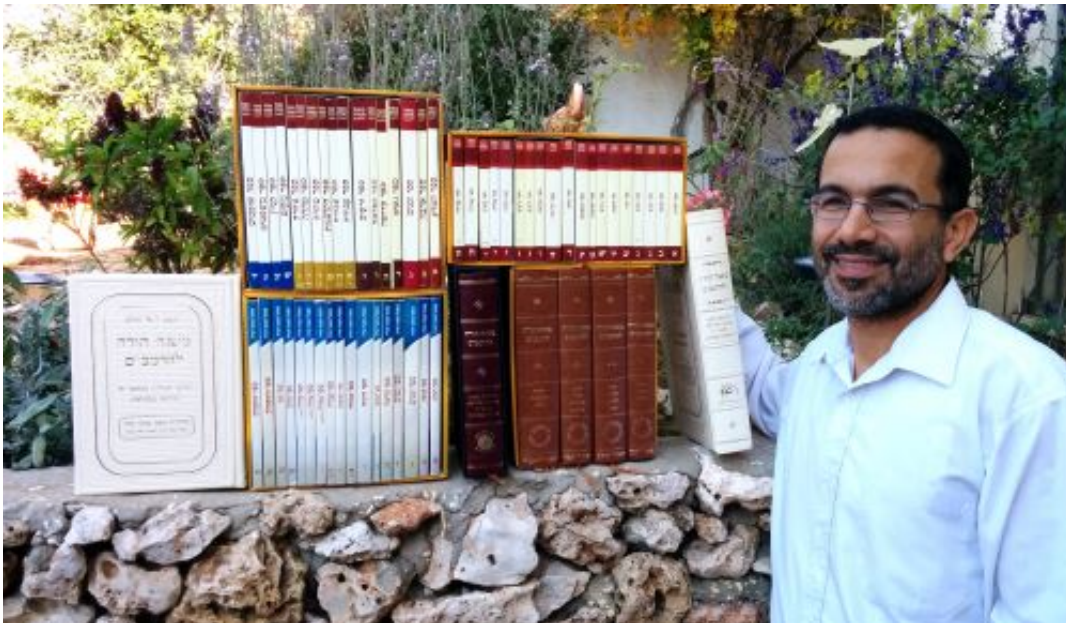
להדפיס את הספר כמה שיותר מהר כדי למכור אותם, והם לא הגיהו את הספר כמו שצריך.

השנייה – הצנזורה. בארצות אירופה היתה צנזורה של הכנסייה ושל המדינה שלא נתנה ליהודים להדפיס ספרים כפי שרצו. לכן הלכות רבות שמדברות על עבודה זרה, ומכוונות גם לנצרות, צונזרו ועוותו.

והסיבה השלישית – מי שבדרך כלל החזיקו בספרים היו אנשים עשירים ומי שהעתיק עבורם את הספרים לא היו תלמידי חכמים.

ההצלחה השניה הייתה בהוצאה לאור של הספר עצמו. יוחאי התעקש להדפיס את הספר באותיות ברורות ומאירות עיניים, אבל הדבר היווה אתגר כיוון שמדובר בטקסט ארוך במיוחד.

לאחר מאמצים רבים של טובי המומחים והוצאות כספיות כבדות מאוד, ההתעקשות השתלמה והספר יצא לאור.

יוחאי עם הספרים

הים המלוח הוא לא ים המלח

השלב הבא היה לבאר את הרמב"ם ולהפוך אותו ליותר חי. ולאחר כמה שנים נוספות הוציא מקבילי את המשנה תורה בארבעה כרכים מהודרים, שבהם מוצמד פירוש לצד ההלכות. "החידוש העיקרי בביאורים האלו, זו העובדה שביארתי את הרמב"ם לפי הרמב"ם. כלומר, בספרים אחרים נוהגים לבאר את הרמב"ם לפי מפרשי התורה האחרים. כאן ביארתי את הרמב"ם לפי מושגים שהרמב"ם עצמו טבע ושזר במקומות אחרים בספרים שלו. למשל, כשהרמב"ם מדבר על הים המלוח, כולם חושבים שמדובר בים המלח, אבל הצלחתי להוכיח מדברי הרמב"ם שכתובים במקום אחר, שכוונתו היא למים המלוחים של הים התיכון".

שליש מהביאור נרשם על-ידי מקבילי בעצמו; היתר חובר על-ידי כמאה עובדים, רובם בהתנדבות, שעזרו לו לפצח את כוונת הרמב"ם בכל מקום. העורך, המנקד, ואפילו הפרופסור שזיהה את הצמחים שעליהם מדבר הספר, עשו זאת בהתנדבות. "מכון המקדש" סייע לכתוב על ההלכות הקשורות לבית המקדש, "מכון התורה והארץ" עזר במצוות התלויות בארץ. מי שירצה, ימצא גם בספר – בהלכות המתאימות לכך – חוזה של מכירת דירה על פי הרמב"ם, שהותאם להליך המשפטי הנהוג כיום בישראל. החיבור גם מבאר סתירות בתוך הרמב"ם ומסביר איך

מסותרות הלכות שנראות כנוגדות אחת את השניה. ולאחר שהכול היה מוכן, עבר צוות של תלמידי חכמים ידועים על כל החיבור כדי לתת לו את החותמת הסופית.

לצד אלו, הושקע גם מאמץ בהגשה הגרפית של החומר, צירוף כותרות משנה, תמונות צבעוניות שמבארות הלכות מורכבות ותוספות רבות נוספות. "זו היתה מלאכה סיזיפית מאוד מאוד גדולה וקשה, אבל היה שווה להגיע בסוף למטרה - להנגיש לכל אדם, גם ליהודי שמעולם לא פתח ספר תורני, את התורה באמצעות הרמב"ם. כמובן שבאותה נשימה, גם תלמידי חכמים ימצאו בחיבור הזה הרבה 'פנינים' ויבינו לעומק את מה שבאמת הרמב"ם כותב".

ספרי מפעל משנה תורה עם הביאור הייחודי

התגובות לא איחרו לבוא והן היו רבות ומגוונות. מצד אחד רבנים ותלמידי חכמים שסיפרו שעם הביאור הזה הצליחו לרדת לסוף דעתו של הרמב"ם ולהבין הלכות קשות ומסובכות שפחדו להתעסק איתם עד היום, ומהצד השני נערים שסיפרו שהספר נתן להם אהבה לתורה או סתם אנשים מהרחוב, שחלקם לא נגע בספר תורני עד אז. מעבר לכך, בזכות ספריו של מקבילי, יהודים רבים שרצו להצטרף למסלול לימוד הרמב"ם היומי אך חששו לעשות זאת, היו מוכנים לקפוץ למים.

המספרים מדהימים. מלבד כמה עשרות אלפים שקנו את הרמב"ם בהוצאת "מפעל משנה תורה", קרוב ל-40,000 איש הורידו את אפליקציית "רמב"ם פלוס" ורבע מהם לומדים באפליקציה מידי יום. "זה לא מפתיע אותי כי הצלחנו להקיף את הרמב"ם מ-360 מעלות ומי שרוצה את התשתית השלימה להבין את הרמב"ם יכול לעשות זאת בלחיצת כפתור".

כיום ממשיך מקבילי במלוא הקיטור בביאור ספרי הרמב"ם ומתמקד בביאור על ספרו הידוע "מורה נבוכים". זו מלאכה מסוג אחר לגמרי, כיוון שמדובר על ספר שמסביר דברים רוחניים ומופשטים, אבל תסמכו על מפעל משנה תורה שיעשה את עבודתו נאמנה.

לסיום מספר מקבילי שהיה רוצה לפגוש את הרמב"ם ולהודות לו על תרומתו הכבירה לעם היהודי. "אני כל כך רוצה לעשות את זה שכבר חלמתי שנפגשנו והודיתי לו"...

שלמה ריזל

שלמה ריזל הוא חסיד חב"ד, עובד ברדיו קול חי ומדברר עמותות

כל הזכויות שמורות. אם נהנית מהתוכן בעמוד זה, תוכל להפיץ אותו הלאה בהתאם ל**תנאי השימוש שלנו**.

